

Uppsala universitet
Rektor
Box 256
751 05 UPPSALA

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Karin Lindforss

BESLUT

2008-12-29
Reg.nr 31-1740-08

Klagomål på förhållandena vid distriktssjuksköterskeprogrammet vid Uppsala universitet

Uppsala universitet kritiseras för att föreskrifterna i kursplanerna om examinationsformer inte följts och att rättningstiderna varit för långa.

Anmälan

NN och XX har i en anmälan till Högskoleverket klagat på förhållandena vid specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning distriktssköterska, vid Uppsala universitet. De läste bland annat två kurser, folkhälsovetenskap och barnhälsovård, som skulle läsas parallellt inom programmet. Planeringen har inte varit tillfredställande utan mycket har kolliderat. Introduktionen på båda kurserna låg samtidigt.

På kursen folkhälsovetenskap gick det sju veckor innan direktiv kom hur examinationsuppgifterna skulle genomföras. Informationen kom samma vecka som studenterna skulle ut på sju veckors verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Först efter påtryckningar fick de till ett möte med kursledningarna där vissa uppgifter flyttades i tiden. Det uppdagades efter VFU:n att kursplanen inte följdes. De tre tentamina som angivits som salsskrivningar skulle då i stället ges som hemtentor. Därefter påpekade de att det stod hemtenta i singularis i kursplanen men kursledningen hävdade att examinator hade rätt att bestämma antalet tentor. De svalde detta trots att de på kursen folkhälsovetenskap redan skrivit en tenta, lämnat in två hemtentor och en fördjupningsuppgift samt obligatoriska gruppexaminationer om cirka 44 timmar inklusive rast.

Det tog lång tid att få besked om hur de olika momenten poängsatts och de fick väldigt låg poäng i förhållande till den arbetsinsats som de lagt ner på varje moment. De fick även sen information om att de måste opponera på inlämningsuppgiften men slapp det till slut. Efter jul skrev de två hemtentor i folkhälsovetenskap och en i barnhälsovård. De fick besked att om de inte klarade sig var nästa tenta inte förrän hösten 2008. På respektive hemtenta fick de frågor som skulle besvaras och skickas tillbaka under dagen. Det tog sju veckor innan de fick tillbaka dessa tentor. De ifrågasätter varför man som student ska lägga ner så mycket arbete på examinationen när man sedan inte får tillbaka tentan inom rimlig tid och inte får någon feedback. De fick stöd av rektorn Y för synpunkterna

att de hade för mycket undervisningstid och skriftliga arbeten men det var strax före jul när det mesta redan var gjort. När tentorna till slut var rättade fick de som inte klarat tentan på barnhälsovård kompletterande uppgifter men de som inte klarade folkhälsovetenskapen måste skriva om hela tentan. Under vårterminen 2008 hade inte poängen från höstterminen rapporterats in i Uppdok. De har som studenter hela tiden fått ligga på för att få information. De ifrågasätter om det är tillåtet att ändra kursplanen under ett programs gång och menar att de har examinerats på 17 högskolepoäng i stället för 15 som kursen omvårdnad med inriktning vuxna och äldre omfattar. De anser inte att de ska behöva göra en omtenta på en hemtenta som inte skulle ha existerat eftersom de redan är juridiskt fullvärdigt examinerade på fler tentor än vad respektive kursplan anger. De begär att kursledningen ser över att kursplanen och studiehandledningen stämmer överens. De vill också att kursledare och examinatorers kompetens ses över och har krävt att deras anmälan blir diarieförd.

Utredning

Högskoleverket har anmodat Uppsala universitet att yttra sig i ärendet.

Uppsala universitetets yttrande

Rektorn vid Uppsala universitet har yttrat sig och anfört bland annat följande. Programkommittén för specialistsjuksköterskeprogrammet har kommit in med ett yttrande med anledning av klagomålen. Ett yttrande finns även från prefekten vid institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap. Utöver vad som anges i yttrandena vill rektorn anföra följande. Kursplanen för en kurs får inte ändras under den aktuella kursens gång. Däremot kan det inte anses vara otillåtet att ändra en kursplan för en kurs som ges senare i ett utbildningsprogram även om studenterna redan påbörjat programmet. Det förhållandet att det i kursplanen Folkhälsa/Folkhälsovetenskap angavs ” För godkänd kurs krävs ... godkänd hemtentamen ” bör inte utesluta att det under kursen ges mer än en hemtentamen. Enligt riktlinjer avseende studenternas arbetsvillkor vid Uppsala universitet, med kommentarer har en student, om det inte finns särskilda skäl, rätt att få prov rättat och betygssatt inom högst 25 kalenderdagar. Provresultat ska därefter snarast dokumenteras i Uppdok. I det aktuella ärendet har tidsgränsen om 25 dagar överskridits flera gånger. I ett fall har det funnits misstanke om fusk, varför det fanns särskilda skäl att dröja med resultatet. I övriga fall har dock rättningen tagit för lång tid. Även dokumentationen i Uppdok har tagit för lång tid. Enligt de nämnda riktlinjerna ska omprov äga rum, i nära anslutning till att resultatet på ordinarie prov meddelas. Vad gäller kursen Folkhälsa/folkhälsovetenskap får tiden mellan ordinarie prov och omprov anses varit allt för lång. Programkommittén har medgivit att de två studenternas kritik till stora delar är berättigad. Universitetet beklagar att det förekommit problem på den aktuella utbildningen och kommer

att följa upp de åtgärder som programkommittén avser att vidta, särskilt vad avser efterkommandet av vad som skrivs i kursplanerna.

Av Programkommitténs yttrande framgår bl.a. följande. Ett möte har hållits med tf. ordföranden i programkommittén Z, de två studenterna, en studiebevakare, prefekten för institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap samt studierektorn för specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssjuksköterska. Kursplaner, studiehandledningar, liksom scheman och dokumentation har granskats. Samtal har också ägt rum med kursledaren för specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska. Kursplanerna ändrades inte under pågående kurs. Informationen om examinationer stämde inte överens mellan kursplanen och studiehandledningen och därför ändrades tentamen till kursplanens hemtentamen. Kursplanen för kursen omvårdnad med inriktning mot vuxna och äldre ändrades sedan programmet börjat. Poängsättningen på den kursen var felaktig på grund av räknefel och inga moment har examinerats utifrån felaktiga grunder. Det har varit dålig kommunikation mellan kurserna och det beror på att det var första gången som kursen Folkhälsa/Folkhälsovetenskap gavs och det var första gången som samläsning skedde mellan specialistsjuksköterskeprogrammet och masterprogrammet. Det har funnits meningsskiljaktigheter mellan kursledarna om begrepp och innehåll i tentamen vilket kan ha skapat förvirring. Vissa inlämningsuppgifter var inte tillbakalämnade den 23 juni 2008. De båda kursledarna arbetade 50 % med distriktssjuksköterskeprogrammet vilket kan förklara att de inte besvarat e-post från studenterna så snabbt som studenterna önskat. Omtentamen hade planerats till sista veckan i augusti. Examinatorn avgör vad och hur en student ska komplettera en underkänd examination. Inför läsåret 2008/2009 har förändringar gjorts i kursen. Antalet examinationer och studieuppgifter har reviderats. Kritiken är till stora delar berättigad.

Yttrande från anmälaren

Studenterna har yttrat sig över Uppsala universitets yttrande och stått fast vid sin kritik.

Gällande bestämmelser

Av 6 kap. 14 och 15 §§ högskoleförordningen framgår att för en kurs inom grundläggande högskoleutbildning ska det finnas en kursplan. I kursplanen ska anges bl.a. formerna för att bedöma studenternas prestationer och antalet högskolepoäng som kursen omfattar.

Av 7 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Uppsala universitets riktlinjer

Uppsala universitet har utfärdat riktlinjer avseende studenternas arbetsvillkor vid Uppsala universitet, med kommentarer, som gäller från och med den 1 januari 2005. Av punkten 10 i riktlinjerna framgår det att en student har, om det inte finns särskilda skäl, rätt att få ett prov rättat och betygssatt inom högst 25 kalenderdagar, dock minst 10 kalenderdagar före omprov. Provresultatet ska efter avslutad rättning och betygssättning snarast dokumenteras i Uppdok. Av punkten 11 i riktlinjerna framgår att omprov ska äga rum i nära anslutning till att resultat på ordinarie prov meddelas.

Högskoleverkets beslut om rätten att utfärda specialistsjuksköterskeexamen

Högskoleverket beslutade den 2 december 2008 att återkalla Uppsala universitets rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen (reg.nr. 643-4504-08). Av 1 kap. 11 a § högskolelagen (1992:1434) följer dock att universitetet även därefter får utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning före beslutet.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterar inledningsvis att examensrätten för den aktuella utbildningen numera är indragen genom beslut av Högskoleverket på grund av brister i kvaliteten.

NN och XX har studerat på specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssjuksköterska vid Uppsala universitet. De har gjort gällande ett flertal brister i utbildningen av rättslig natur.

Uppsala universitet har i huvudsak medgivit att de brister som studenterna påtalat har förekommit och beklagat detta. Universitetet har också vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna och angivit att det ska följa upp dessa.

Högskoleverket är från ett rättssäkerhetsperspektiv kritiskt till hur Uppsala universitet hanterat de aktuella kurserna. Högskoleverket vill särskilt framhålla att det för studenternas rättssäkerhet är viktigt att kursplanernas föreskrifter om vilken typ av examination som ska användas följs och att de tider för att få examinationer rättade och resultaten införda i Uppdok som anges i universitetets egna regler respekteras.

Högskoleverket anser också att det är lämpligt att kursplanerna förtydligas så att det inte uppstår tolkningsfrågor om huruvida en eller flera hemtentor ska ges på respektive kurs.

Beträffande möjligheterna för examinator att besluta om kompletterande uppgifter hänvisar Högskoleverket till rapporten Rättssäker examination, andra omarbetade upplagan, 2008:36 R, s. 70-71 där verket anser att lärosätet bör ha regler som ger en examinator stöd för att bestämma vilka uppgifter som ska utföras som komplettering och inom vilken tid dessa ska utföras.

Med dessa kritiska besked avslutar Högskoleverket ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Karin Lindfors.

Eva Westberg

Karin Lindfors

Kopia till:
Studenterna
Högskoleverket, utvärderingsavdelningen